

UN HAN TÂRGOVIȘTEAN DIN „TÂRGUL DIN LĂUNTRU“

Petru DIACONESCU

Corina OGESCU

Florin OPRESCU

Întreprinse în anul 1996 cercetările arheologice au avut drept motivație, salvarea și conservarea vestigiilor din vechiul centru comercial, afectat de construcția Băncii de Dezvoltare (pl. IX).

Amplasamentul, până în 1988 a fost ocupat de „Hanul Pitiș“, după care dată a fost demolat, ca și majoritatea construcțiilor ce aparțineau „târgului din lăuntru“ ridicate majoritatea în secolele XVIII-XX (pl. I).

Din cercetările anterioare executate în anii 1988-1990 în imediata apropiere (Terasa Valahia „Hanul galben“¹ vis-a-vis de Hanul Pitiș), Biserica Sf. Nicolae (1988-1989)² și Strada Stelea, ne-am putut da seama de vechimea locuirii în zonă, cât și a regimului de construcție și anume: la vest și sud de Mănăstirea Stelea și Biserica Sf. Nicolae pe o suprafață de circa 1 ha s-a descoperit o singură construcție anterioară secolului XVII și aceasta din lemn³.

Cercetările efectuate în 1990 la limita de est a Hanului Pitiș (S.VIII, 80 x 1,5 m) au arătat că locuirile mai vechi de secolul XVIII se subțiază simțitor spre vest (către Hanul Pitiș), fiind prezente numai construcții temporare din lemn (acareturi) și gropi menajere⁴. Ce este evident, sunt urmele incendiilor de la anii 1712, respectiv 1829.

Din cercetarea din 1996 a rezultat că toate construcțiile descoperite au apărut după 1829 sau mai bine spus după 1845. În imediata apropiere de sud-est (15 m) se ridică în această perioadă unul din hanurile celebre în epocă „Hanul Galben“ cercetat parțial în 1988 (demolat 1937). Din săpăturile arheologice cât și din documente rezultă că în secolul XVIII între Stelea, Sf. Nicolae și Hanul Pitiș era o grădină care a aparținut lui Pascali, vornic în timpul lui Constantin Brâncoveanu, donată în 1713

împreună cu Biserica Sf. Nicolae mănăstirii Hurez de către fiul său Anghelache⁵. Din documente se poate stabili că familia Pascali, una din cele mai avute familii negustorești imobilizată de Șerban Cantacuzino, când Pascali e numit vornic de Târgoviște, a deținut perimetrul cuprins între Calea Domnească – est, Eremia Grigorescu – nord, plutonier Dițescu Stan (Curcubeu) – vest și Stelea – sud. Se mai păstrează pe Calea domnească o clădire asemănătoare și anume „Restaurantul Casa Dâmbovițeană“.

La 1787 clădirea exista și era în posesia „biv vel serdarul“ Dumitrache Papazoglu⁶, ce o cumpăraseră de la căminarul „Jartoglu“ (Geartoglu), cel ce a reparat și Biserica Sf. Nicolae și care la rândul lui achiziționase terenul și biserica susmenționată de la mănăstirea Hurezi⁷.

Conform documentelor de arhivă, în 1870, în clădirea ce se găsea la acea dată pe teren, sau într-o parte a acesteia, funcționa tribunalul, unde se desfășurau procese (este amintit procesul lui Candiano Popescu și a celorlalți participanți la mișcarea antidinastică de la Ploiești, proces mutat la Târgoviște la 12 noiembrie 1870). Acest lucru este conformat și de „Planul orașului Târgoviște și a locurilor din apropiere, pentru studiul geografiei județului“, întocmit de institutorul D. P. Condrățeanu în 1886. Oricât de schematică și de naivă ar fi reprezentarea acestui plan, care are mai mult rolul unui ghid, se poate observa clădirea reprezentată pe locul fostului han Pitiș, indicată ca tribunal, clădire cu două nivele; parter și etaj, orientată către strada Stelea și care ar corespunde foarte bine corpului de clădire principal păstrat până acum câțiva ani⁸.

În 1880, Constantin Gheorghe Cosma, vinde lui Tudorache Pitiș, hotelul numit „Filip“, pe care-l cumpăraseră de la proprietarul ce îi dăduse numele, în 1873. Așa cum consemnează documentul, „hotelul situat în suburbia Stelea se compunea din două etaje cu 12 camere în etajul de sus plus alte 2 dependințe și 4 prăvălii, având și 5 camere ale lor la etajul de jos, alte 7 odăi pe ambele părți, în curte tot etajul de jos, un grajd, o magazie, un șopron, trei privnițe, plus alte dependințe“⁹.

În 1893, între evenimentele orașului sunt consemnate diferitele spectacole ce aveau loc în clădirea hanului Pitiș, clădire ce dispunea de o sală mare, care putea cuprinde publicul ce venea să asiste la acestea.

În planurile de situație și de aliniere a construcțiilor străzilor Curcubeu – 1910 (actuală Plt. Dițescu Stan)¹⁰ – și Stelea (mai 1914)¹¹, locul apare în proprietatea lui Dimitrie Pitiș, iar corpurile de clădiri compacte, aveau funcțiunea de hotel. Ultimul document păstrat de dinainte de 1944 găsit la arhivele statului, referitor la

acest amplasament, este o atorie de construcție din aprilie 1931¹², prin care Constantin D. Pitiș, moștenitorul lui Dimitrie Pitiș, dorea să extindă corpul de clădire veche, dinspre str. Plt. Dițescu Stan, cu un salon de 24 mp, intervenție care se poate descifra și din planurile întocmite înaintea demolării de la I.J.G.C.L. Dâmbovița.

Hanul nu a fost construcție unitară, realizată la un moment dat pe un teren liber, ci s-a constituit în timp, prin extinderi și modificări, pornindu-se de la niște beciuri mai vechi. După conformația sa planimetrică, face parte dintr-un tip de arhitectură răspândită în toată țara, clădiri cu caracter civil și comercial, din care făceau parte și hanurile orașenești. Aceste clădiri, în general au suferit transformări radicale, în special cele din orașe, în urma incendiilor și a reconstrucțiilor operate în decursul secolului al XIX-lea.

Se știe că și centrul comercial al orașului Târgoviște a fost distrus de ultimul mare incendiu, din 6 octombrie 1829¹³, când se consemnează distrugerea completă a „târgului din lăuntru“. Conform unor cercetări arheologice întreprinse în timpul și după demolarea zonei de vizavi de Biserica Stelea, se presupune că pe acest teren ar fi fost amplasată piața, târgul de schimb, clădirile înconjurătoare fiind prăvălii și hanuri, construcții cu funcțiuni multiple, născute din necesitatea de a oferi odihnă și hrană celor veniți cu treburi în acest oraș.

Situația arheologică

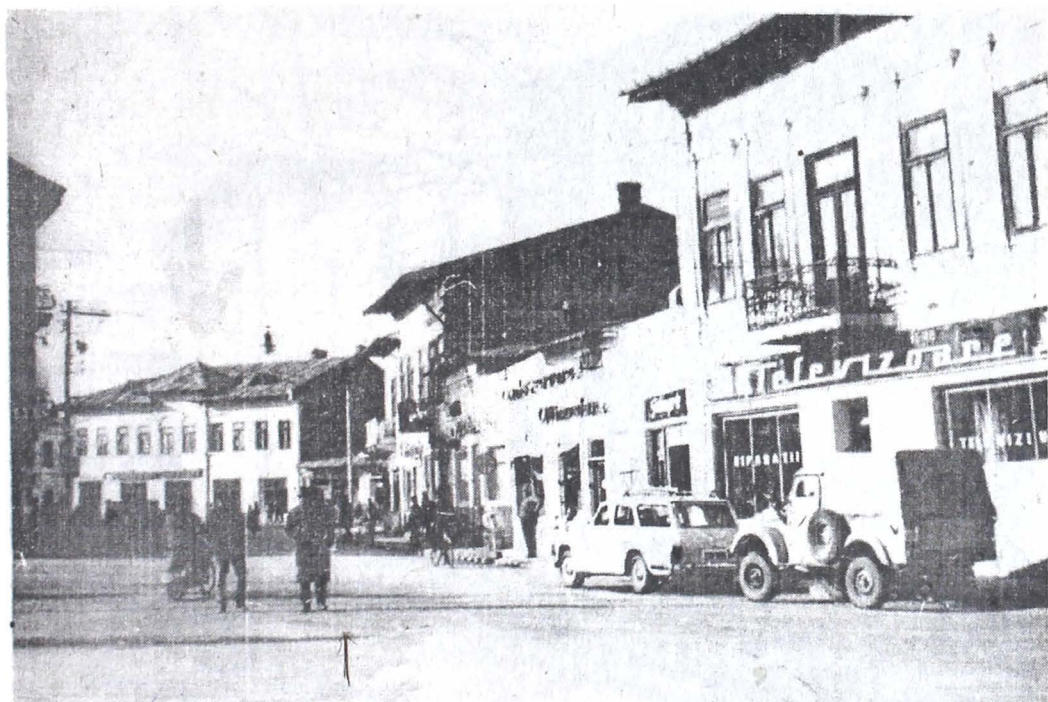
Demolarea construcțiilor din anii 1986-1988, a afectat și nivelele de locuire din secolele XVIII-XIX, pe anumite porțiuni terenul a fost dezafectat până la pământul viu, cum s-a întâmplat în zona clădirii inițiale a hanului unde a fost ras și nivelul de construcție.

Situația stratigrafică completă a fost surprinsă în S. III, perpendiculară pe latura de vest a corpului de clădiri ridicat în 1845 și se prezintă astfel:

1. viu roșcat lutos
2. humus medieval
3. depunere negru-cenușie cu cărbune, oase, chirpici (a doua jumătate a secolului XVI și prima jumătate a secolului următor)
4. depunere cenușie cu cărbune oase, chirpici (a doua jumătate a secolului XVII și începutul secolului XVIII)
5. nivel de incendiere 1712
6. nivel inițial de construcție a hanului (circa 1750)

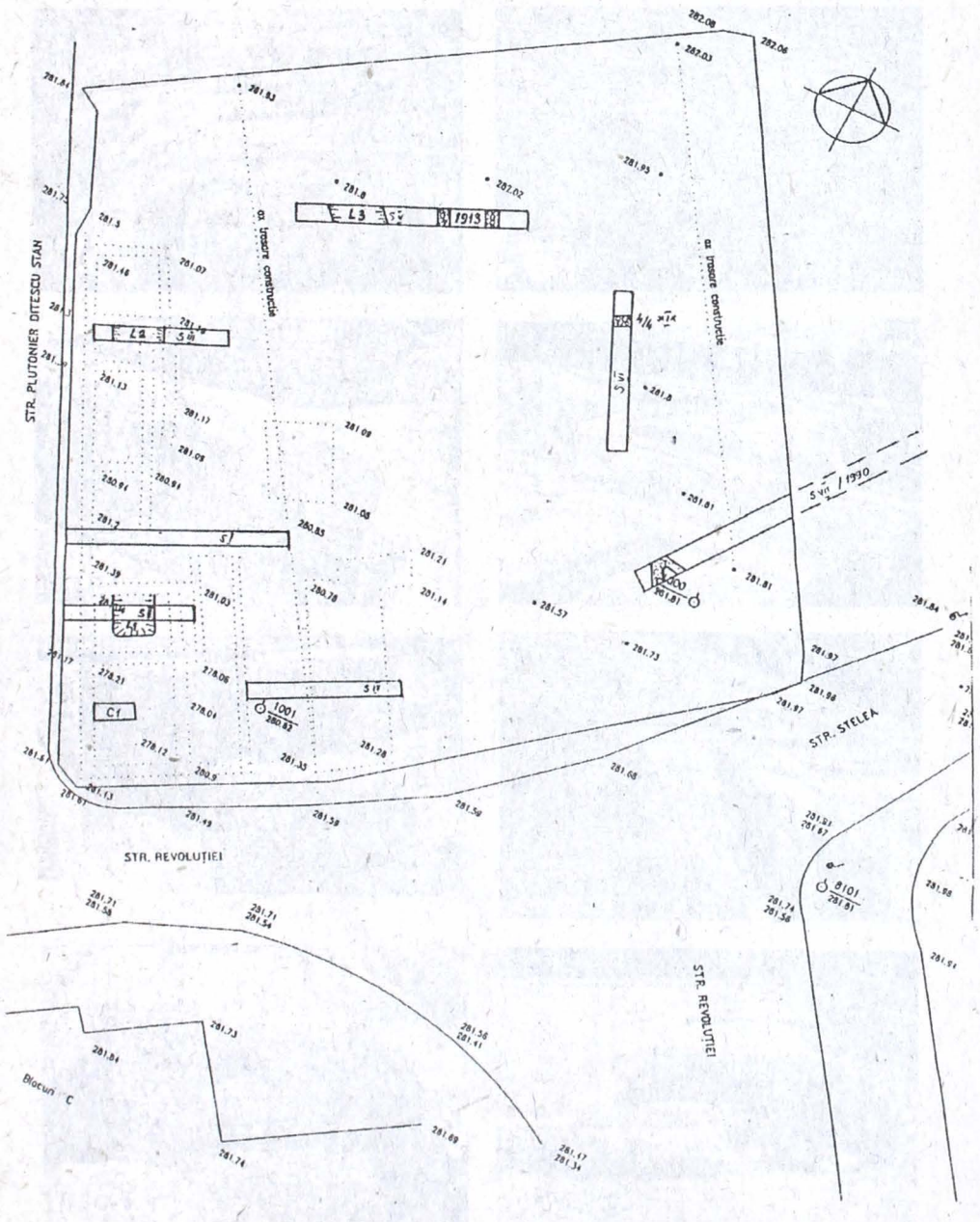
Pl. I, 1 Centrul vechi, central Hanul Pitiș

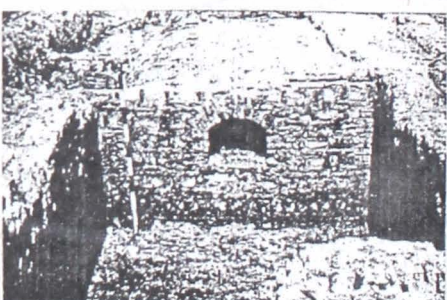
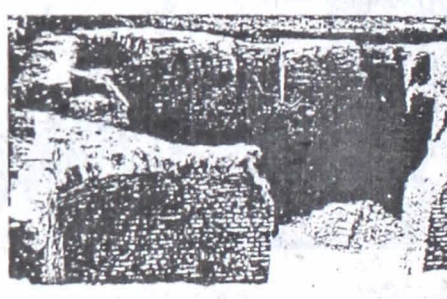
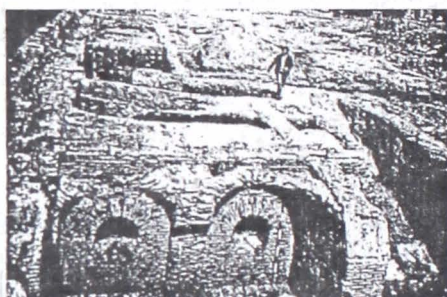
Pl. I, 2 Hanul Pitîș, fațada principală

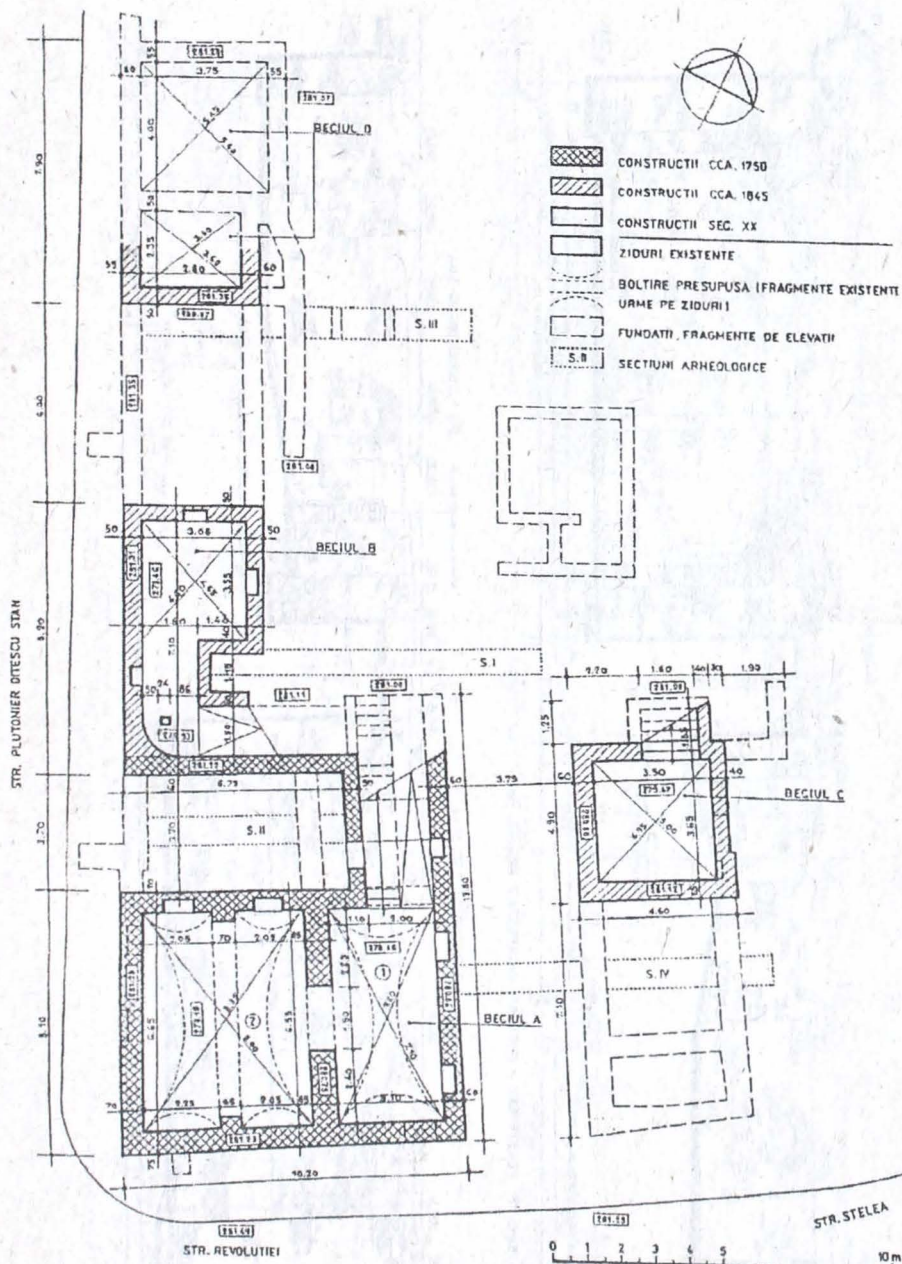
Pl. I. 3 Hanul Pitiș – corp 1845

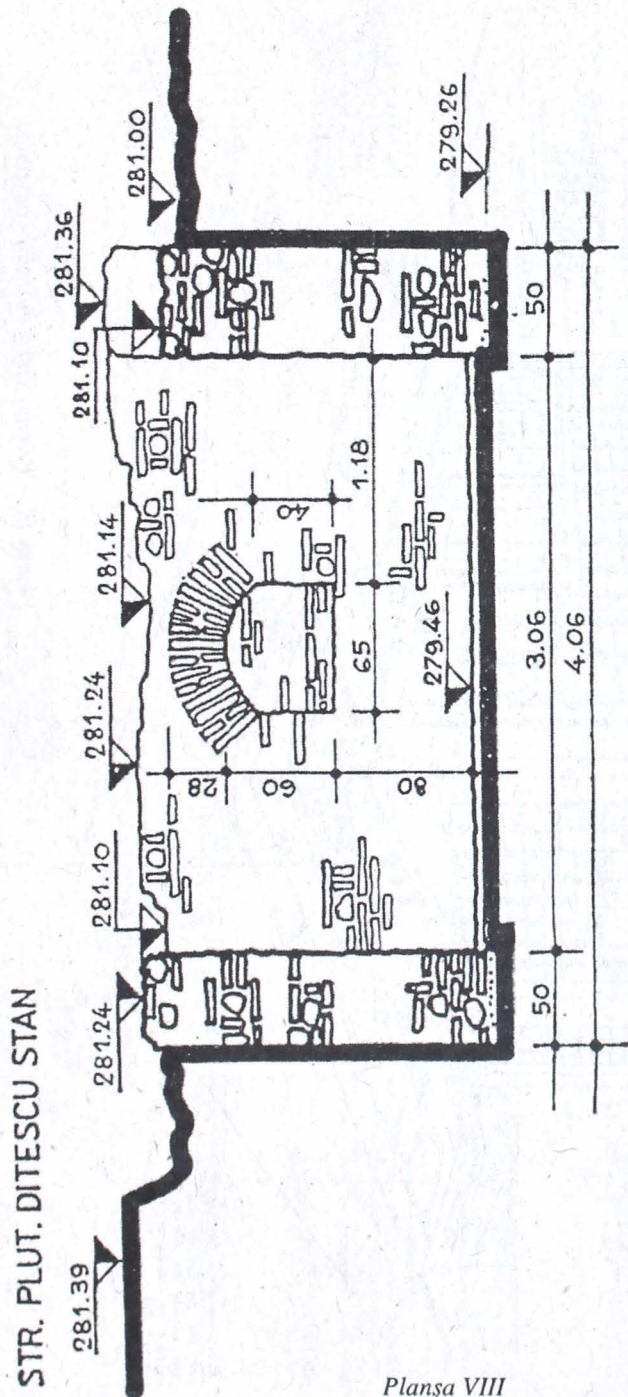
Planșa II Plan topografic amplasament sc. 1:500

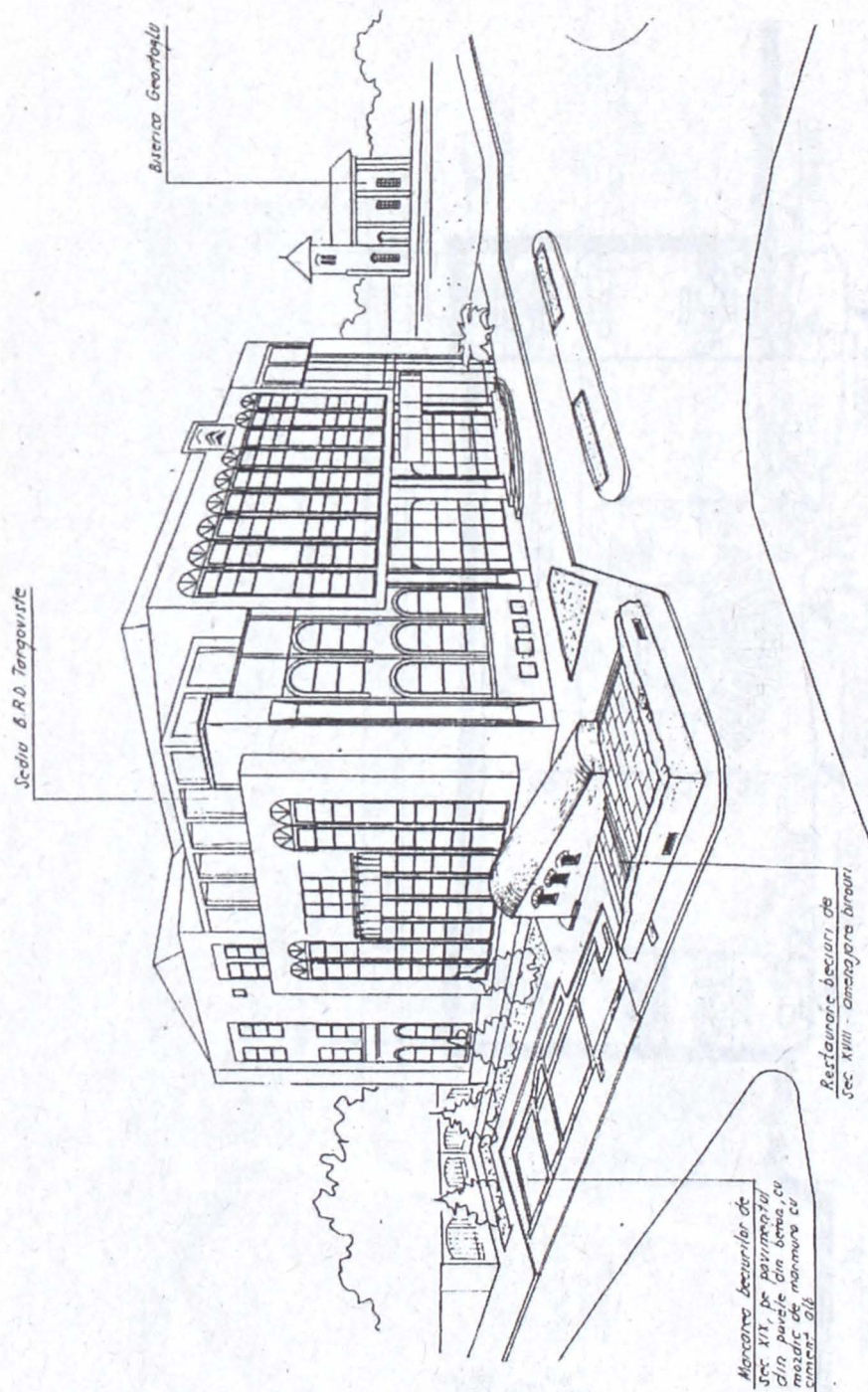
Vedere de ansamblu – Planșa III

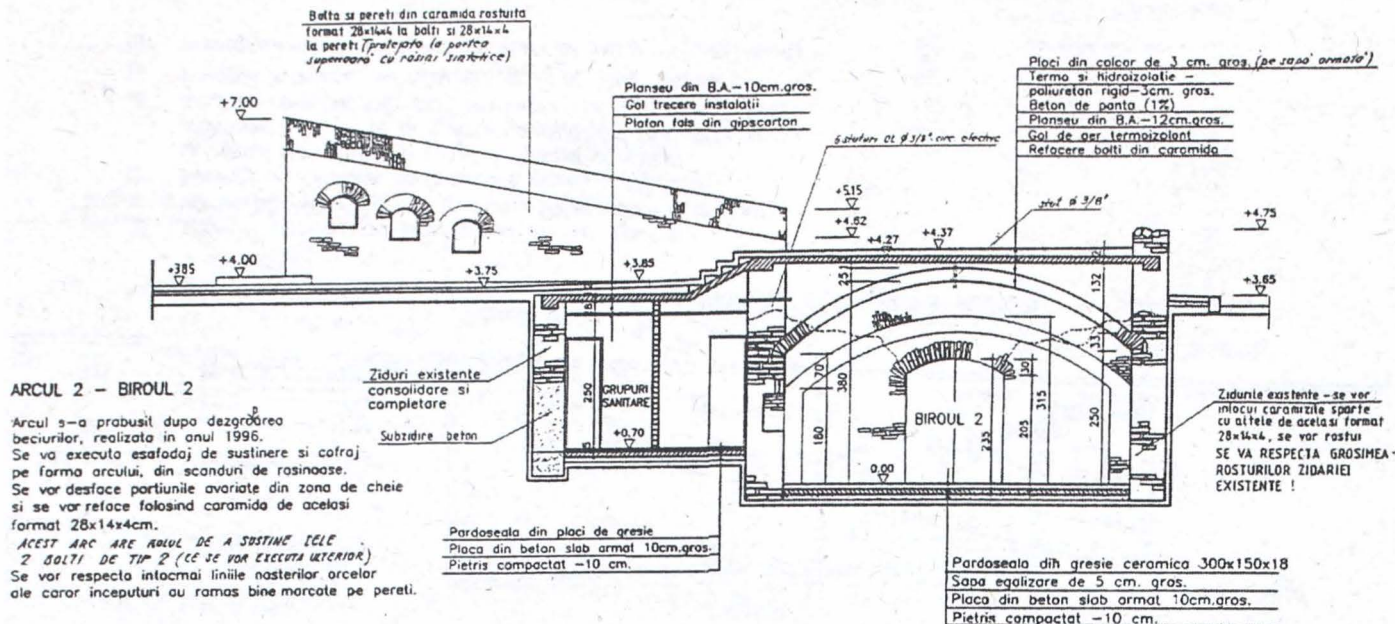
Planșa IV – Plan de situație

Planșa VIII

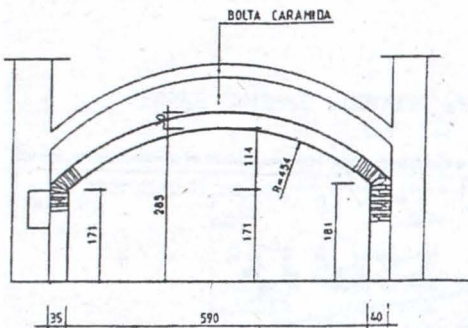

Planşa IX – Propunere reconstituire parțială

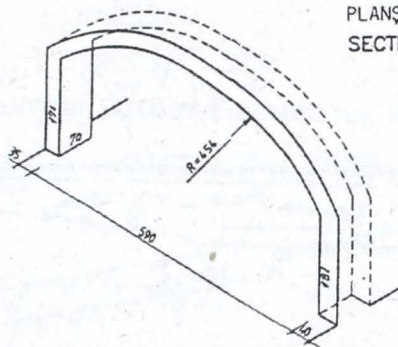

ARCUL 2 - BIRoul 2

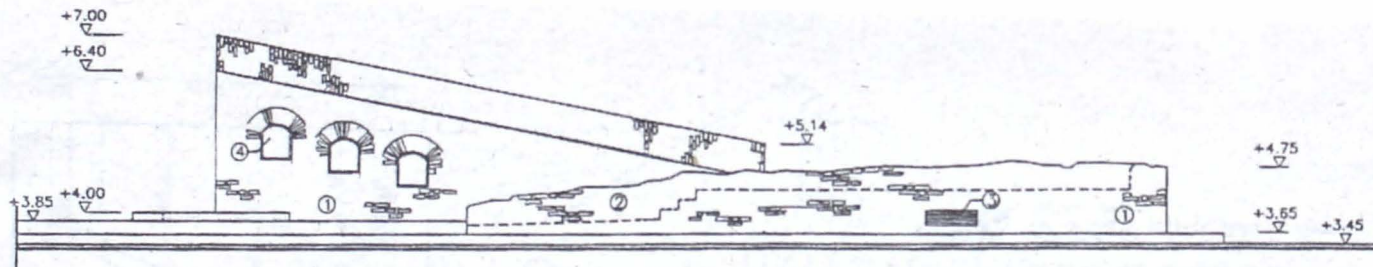
Arcul s-a prăbușit după dezgrobarea beciurilor, realizată în anul 1996. Se va executa esafodaj de susținere și cofraj pe forma arcului, din scanduri de rasinoase. Se vor desface porțiunile avariate din zona de cheie și se va refăce folosind cărămidă de același format 28x14x4cm.
ACEST ARC ARE ROLUL DE A SUSȚINE ÎELE 2 BOLTII DE TIP 2 (CE SE VA EXECUTA ÎNTERIOR)
Se vor respecta întocmai liniile nosterilor orcelor ale caror începuturi au rămas bine marcate pe pereți.

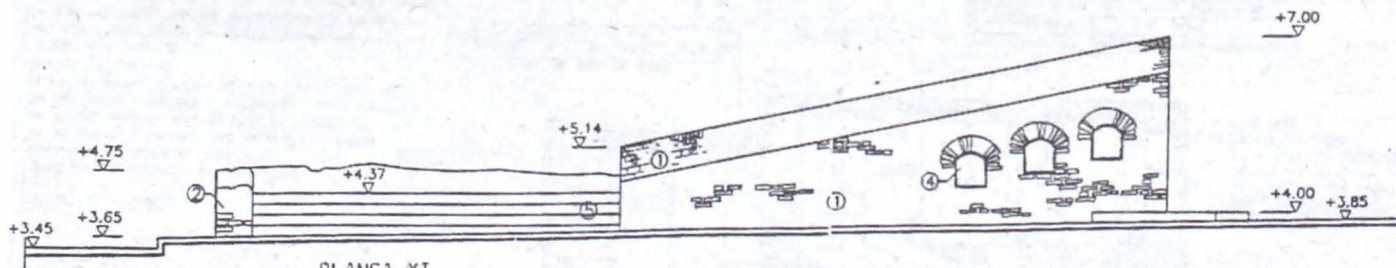
PLANȘA X
SECȚIUNEA E - E - PERETE EST ÎNCĂPEREA 2
SCARA 1/50

- Zidurie existentă din cărămidă 28x14x4cm. ce se va pastra și refăce în zonele degradate și se vor rostui cu mortar de var
- Completați ziduri și bolti din cărămidă nouă de dimensiuni 28x14x4, zidita cu mortar de var-ciment

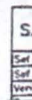
VEDERE DINSPRE PRIMARIE, AMENAJARI EXTERIOARE RESTAURARE BECIURI - SCARA 1/50

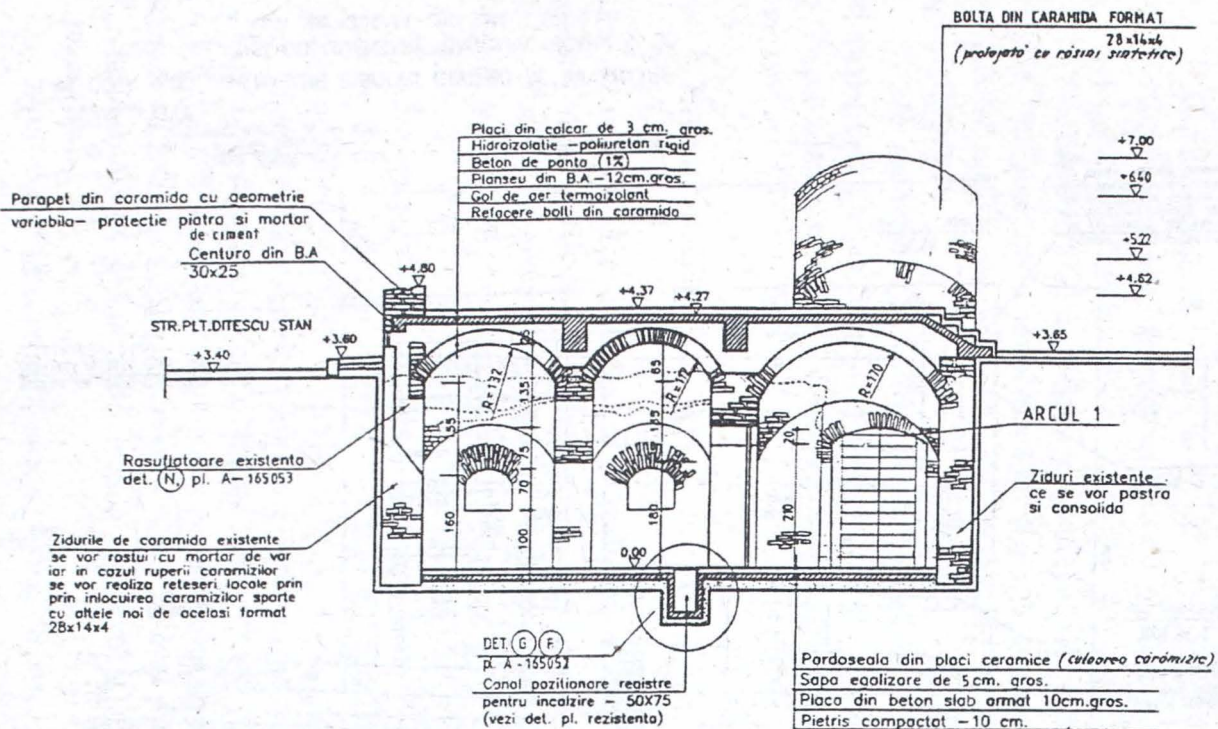

PLANȘA XI

VEDERE DINSPRE PARTEA DE EST, AMENAJARI EXTERIOARE RESTAURARE BECIURI - SCARA 1/50

- ① ZIDURI SI BOLTI DIN CARAMIDA FORMAT 28x14x4 ZIDITA CU MORTAR DE VAR SI ROSTUITA (CARAMIDA FORMAT 28x14x4 LA BOLTI)
- ② PARAPETI DIN CARAMIDA CU GEOMETRIE VARIABILA, PROTEJATI LA PARTEA SUPERIOARA CU PIATRA SI MORTAR DE CIMENT (CONFORM RUINELOR DE LA CURTEA DOMNEASCA SI MANASTIREA STELEA)
- ③ GRILE DE VENTILATIE EXECUTATE DIN PROFILE DE OTEL-VOPSIT NEGRU
- ④ FERESTRE SI PORTAL DIN GEAM SECURIZAT DE 10MM. GROSIME
- ⑤ PARDOSEALA TERASA SI TREPTE DIN PLACI DE CALCAR PE SAPA ARMATA

PLANȘA XII

SECTIUNEA C - C - PERETE NORD, SCARA 1/50

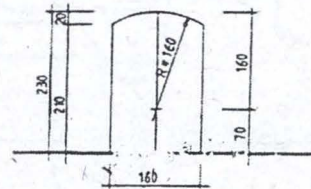
ARCUL 1, SC. 1/50

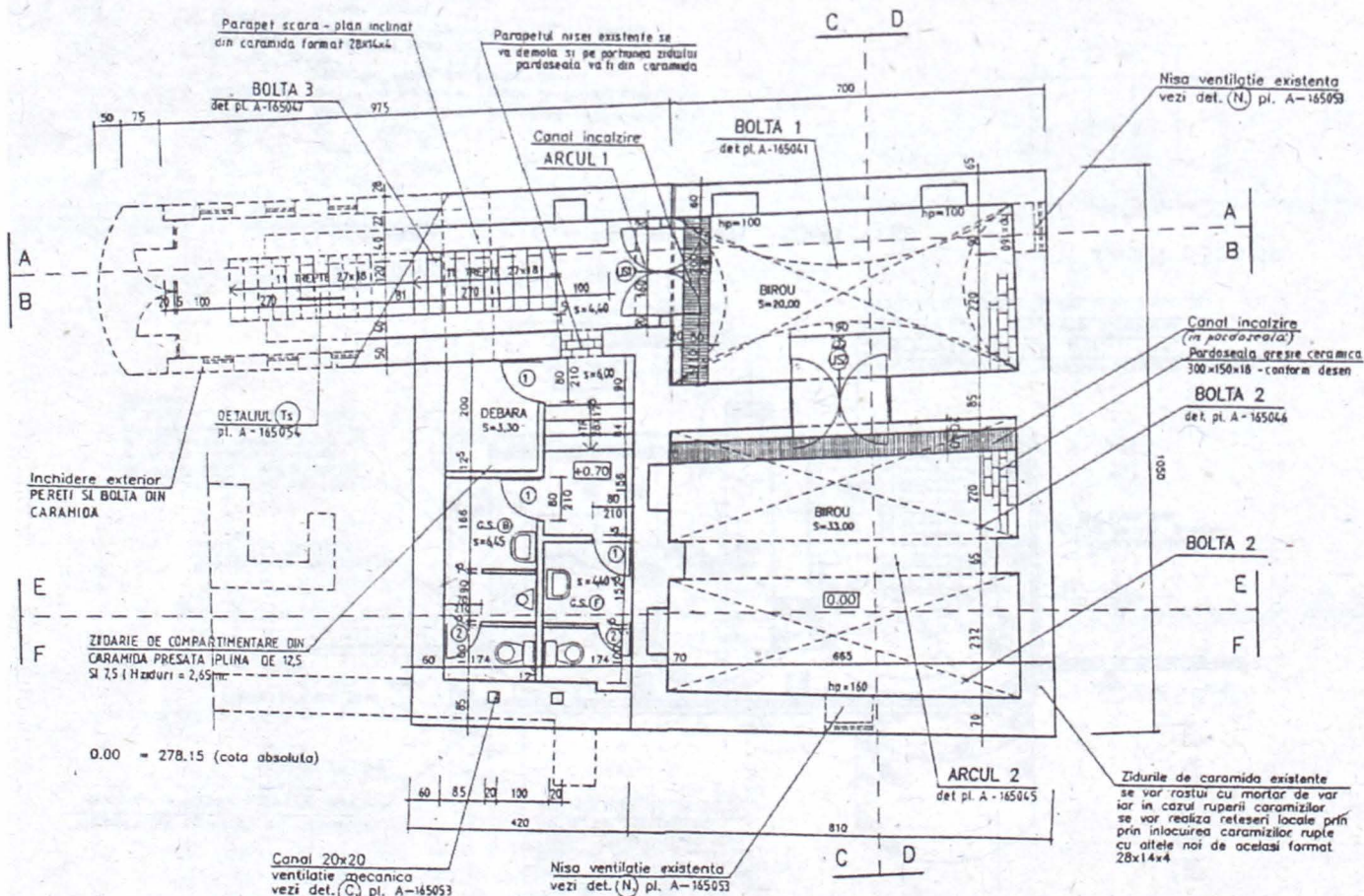

Zidurie existenta din caramida 28x14x4cm.
ce se va pastri si refaca in zonele degradate
si se va raslui cu mortar de var

Completari ziduri si bolii din caramida noua
de dimensiuni 28x14x4, zidita cu mortar
de var-ciment

PLANȘA XIII
 PLAN COTA 0.00, AMENAJARE BIROURI CENTRU DE INFORMARE
 SI DOCUMENTARE BANCARA, SCARA 1/50
 ARIA DESFASURATA COTA ±0.00 = 140,00 MP

7. depunere castanie
8. nivel incendiu 1829
9. nivelul de construcție corespunzător extinderii hanului
10. pat pardoseală
11. pardoseală de cărămidă
12. demolare 1988.

De remarcat că din nivelele de locuire inițiale au fost surprinse în secțiuni, ca și în 1990, mai multe gropi menajere S. I-IV), o construcție din lemn adâncită cu 0,80 m față de nivelul de calcare (în S. III) și o alta din prima jumătate a secolului XVII.

S-a confirmat încă o dată că până în secolul XVIII, zona respectivă se afla în afara perimetrului construit și totodată că „târgul din lăuntru“ nu-și extinsese aria și înspre bisericile Stelea și Geartoglu cum susțin unii cercetători ai Târgoviștei medievale.

HANUL PITEȘ

Etapa I

De la bun început arătăm că ridicările topografice anterioare nu corespund realității, nici măcar ca dimensiuni.

Curățarea terenului de resturile rezultate din demolare a scos la iveală o clădire în „L“ cu latura lungă pe strada Dițescu Stan (34 m) și cea scurtă la strada Stelea (17,4 m), construită în două etape (planșele III, IV).

Construcția inițială de formă aproape pătrată 12,30 x 10 m, era formată dintr-un beci cu gârliciul orientat spre nord (pe spatele clădirii) și o cameră în nivelul solului de 4,5 x 3,7 m (planșele IV, VII).

Beciul ridicat din cărămidă de 28 x 14 x 4 cm prezintă ziduri groase de 0,90 m (afară de gârlici unde au decît 0,62 m). Înălțimea păstrată variază între 2,90 – 3,30 m, zidurile neavând fundație ci numai un pat de mortar gros de 0,7 – 0,10 m. Este compus din două încăperi: prima de 6,70 x 4,80 m și a doua din care se deschide gârliciul de 6,70 x 3,15 m. Între ele golul ușii (1,90 m) cu arc la partea superioară (planșa IV).

Ambele încăperi prezintă același sistem de boltire „în butoi“ specific construcțiilor civile din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea¹⁴.

Beciul prezintă două guri de aerisire spre str. Dițescu Stan și una spre str.

Stelea. În pereți erau practicate ocnite la 1 m de podea dispuse două pe latura de nord și două pe latura de sud (pl. VII, c-c, VII, A, A).

Pardoseala este nouă, din cărămidă de 24 x 11 x 6 cm așezată la reparațiile din 1913.

Gârliciul, orientat spre nord (în curtea interioară) cu laturile de 6,50 x 2,20 (la interior) prezintă o parte, jumătate din planuri înclinate și jumătate din trepte (refacere din 1913, necesitate de noua berărie, distruge scara inițială). La intrare se observă pornirile bolții și lăcașul pentru boiandrugul ușii de acces la beci.

Și gârliciul prezenta două nișe dispuse simetric la jumătatea lungimii sale (pl. VII).

Între camera de la nivelul solului și gârlici exista un spațiu lat de 0,70 m ce reprezenta casa scării de acces spre camerele de deasupra beciurilor (pl. IV).

Etapa 2

Stabilirea negusturilor și meseriașilor proveniți din „Târgul din afară” în „Târgul din lăuntru”, v-a produce o adevărată „febră a construcțiilor” în zonă ridicându-se numeroase prăvălii, ateliere, hanuri (numai 120 în 1845)¹⁵.

De aici înainte va fi menționat în documente „Hanul Filip”. Se ridică două noi corpuri de clădire: una în prelungirea celei vechi pe strada Dițescu Ștan de 21 x 5 m și alta alături la 3,60 m pe strada Stelea, ambele orientate nord-sud (pl. IV).

Construită pe fundații de piatră adânci de 0,30 – 0,70 m cu ziduri de piatră și cărămidă parțial în casete mici (specifice sec. XIX), construcția prezintă parțial beciuri (trei) parter și etaj.

În acest moment se modifică și corpul inițial căruia i se adaugă etajul. Din observațiile personale de dinainte de demolare se vede că zidăria etajului folosește cărămidă cu aceleași dimensiuni (26 x 13 x 4,5) ca și restul construcției de la 1845. Tot la această dată se schimbă și soluția de acoperire a vechiului beci renunțându-se la bolți ce sunt sparte, locul lor fiind luat de un planșeu din lemn susținut pe grinzi de stejar pătrate (latura 22 cm) asemănătoare cu cele de la beciul din imediata apropiere nordică.

Corpul dinspre strada Dițescu Ștan prezenta patru camere la parter dintre care prima și a treia erau pe beci. Pe latura interioară a curții se citesc urmele casei scării ce conducea la etaj (probabil a doua pe latura scurtă de nord). Camerele erau pardosite cu cărămizi de aceeași dimensiune cu cele de pe beci.

Beciurile erau de mici dimensiuni, cel mai mare fiind cel de lângă corpul

central în care se pătrundea printr-un plan înclinat în L (beciul propriu-zis 3,5 x 3 m), pardoseala din lemn era așezată pe un pat de mortar gros de 4 cm. De remarcat că nici aceste beciuri nu au fundație ci numai un ștat de mortar nu prea gros. Cel la care ne-am referit prezintă trei ocnite pe laturile de vest, nord și est (pl. V, E-E, F-F, 2, pl. VIII).

Cel din continuarea celui prezentat este astupat la 1913 când se practică și o deschidere spre stradă. Nu avea gârlici pătrunzându-se printr-o trapă.

La est pe strada Stelea sunt sesizate fundațiile a trei încăperi (12,5 x 4,5 m lungime și lățime totală). În capătul de vest se pătrundea într-un beci pe o scară de cărămidă, beci cu dimensiunile de 3,20 x 3,35 m (astupat la 1913, când se practică o deschidere dinspre est – imediat în fața casei scării ce conducea la etaj).

Nu lipsit de interes este faptul că accesul principal se făcea pe strada Stelea, pătrunzându-se printr-un culoar boltit lung de 12,5 m (peste care se aflau încăperi de la etaj). Bolțile de intrare au fost zidite în 1913, când restaurantul de la parter își mărește dimensiunile, iar clădirea capătă un nou acces pe la intersecția celor două străzi mai sus – amintite (pl. IV).

Extinderea cercetărilor a adăugat noi elemente:

a) De vechiul han se alipește o nouă clădire ridicată în 1912-1913 de Nicolae, fiul lui Tudorache Pitiș, în momentul când hotelul se extindea în toată clădirea veche și proprietarul își ridică o nouă locuință plasată în fundul grădinii și orientată est-vest cu prispă și un rând de camere pe parter (S.V.).

b) Imediat după primul război mondial (1919-1920) se ridică o nouă locuință axată pe strada Stelea și orientată nord-sud, cea veche (1913), fiind transformată în depozite (S. VI).

c) În zonă au apărut mai multe construcții din lemn atenanse ale gospodăriilor existente spre Calea Domnească în secolele XVI-XVIII, cum este cea descoperită în S.V., cu podea din lut și pereți din lemn cu pari de colț (sec. XVII). Spre nord de amplasament (Ulița Târgului) s-au sesizat în aceeași secțiune două nivele de construcție de sec. XVI-XVII ce anunță existența unor construcții de zid, probabil pe amplasamentul de astăzi al Arhivelor Statului Dâmbovița.

Pardoseala este din cărămidă de 24 x 11 x 6 cm și a fost executată mai târziu, cu ocazia unor transformări, care au dus și la înlocuirea bolților cu planșee pe grinzi metalice.

Gârliciul, orientat spre nord, cu laturile de 6,50 x 2,20 (la interior), prezintă o pantă, jumătate din planuri înclinate și jumătate din trepte. La refacerea din 1913,

când în aceste beciuri a fost amenajată o berărie, s-a distrus scara inițială. La intrarea în prima încăpere a beciului se poate observa pornirile bolții și lăcașul pentru buiandrugul ușii de acces în beci. Gârliciul dispune, de asemenea de două nișe dispuse simetric către intrarea în beci.

RESTAURARE – elemente funcționale și constructive

Beciurile de secol XVIII vor fi restaurate și refuncționalizate. Fiind proprietate a Băncii Române pentru Dezvoltare și în folosința acesteia, s-a ales ca funcțiune de serviciu care-și poate desfășura activitatea separat de restul spațiilor băncii – birou de informare și documentare bancară.

Conservarea și restaurarea parțială s-a rezumat numai la laturile dinspre străzile Revoluției și plt. Dițescu Stan. Din considerente de spațiu și financiare s-a optat pentru restaurarea integrală a pivniței inițiale iar pentru restul construcțiilor, marcarea în teren. Pe platforma nou creată deasupra casei vechi am propus crearea unui lapidarium (pl. IX).

S-a urmărit ca prin activitatea desfășurată, spațiul să fie accesibil unui public cât mai larg și prin aceasta el să devină cunoscut și să intre în memoria locuitorilor orașului.

În zona gârliciului beciului, se va realiza scara de acces în spațiile ce se vor amenaja în acesta (pl. XI). Beciul propiuzis, format din două încăperi va fi amenajat ca birou secretariat-așteptare în prima parte și un birou pentru serviciul de informare documentare, (pl. XIII).

În zona adiacentă scării, care făcea parte din casa de sec. XVIII și care nu avea subsol, se vor amplasa grupurile sanitare și o debara, cota pardoselii ridicându-se față de nivelul beciurilor, astfel încât să fie racordul la canalizarea menajeră din zonă (pl. XIII).

Operațiunile de restaurare constau în conservarea și consolidarea zidurilor de cărămidă ale beciurilor. Zidurile se vor subzidi cu fundații din beton pe tronsoane de cca. 69 cm. La colțuri în miezul zidului se vor încastra sâmburi din beton armat (30 x 30 cm), iar la partea superioară, la nivelul de peste bolți, se vor executa

centuri și grinzi din beton armat. Porțiunile de zidărie degradată se vor reface folosindu-se aceleași tipuri de cărămidă – format 28 x 14 x 4 cm (formatul cărămizilor de la zidurile de sec. XVIII).

Bolțile din cărămidă, distruse ca urmare a intervențiilor desfășurate de-a lungul timpului la construcția inițială, se vor reface din cărămidă și se vor rostui la interior. Bolțile și zidurile interioare și exterioare vor rămâne aparente (pl. XII).

Din punct de vedere constructiv bolțile vor fi autoportante. Peste bolți sprijinindu-se pe centuri și grinzi se vor executa planșee din beton armat, cu rol structural, care vor prelua toate încărcările de deasupra. Între bolți de cărămidă și planșeul din beton armat se va realiza termoizolația din cărămidă și săpătură de B.C. A. (pl. X, XII).

CONCLUZII: Hanul Pitiș ridicat în a două jumătate a sec. XVIII este ultimul păstrat integral până în 1988, dintr-o salbă de edificii asemănătoare ce mărgineau „Târgul din lăuntru“ în sec. XVIII-XIX (Hanul Stelea, Hanul Galben, Hanul Diaconescu, Hanul Mitropoliei, Hanul Surugiu, etc.).

Până în prezent este singurul cercetat complet, arheologic și arhitectonic reprezentând cele două faze importante ale târgului sus-amintit, cea medievală târzie și cea modernă.

Cercetarea de față cât și alte două sondaje întreprinse tot în acest an¹⁶ cât și observațiile de teren anterioare, au oferit precizări asupra evoluției în timp și spațiu a „târgului din lăuntru“ și anume:

Târgul din lăuntru, și ca denumire și ca amplasare, este o creație a secolului XIX și mai ales a desființării „târgului din afară“ după 1945.

Menționarea târzie a uliței și a Bisericii târgului¹⁷ (sf. sec. XIX) cât și precizarea expresă că în incendiul din 6 octombrie 1829¹⁸ „au ars prăvăliile de pe Ulița mare“, ne îndreptătesc și sub aspectul strict documentar că abia după 1829 dispare vechiul târg de pe vechiul amplasament (de-a lungul Căii domnești spre sud de vechea reședință), cel nou orientându-se pe actualul amplasament.

NOTE

1. În 1988 s-a escavat o locuință din lemn cu beci spațios de la sfârșitul secolului XVI-lea, din care s-a recoltat ceramică și faianță orientală. S-a dezvelit

parțial Hanul Galben, latura sudică ridicată la sfârșitul secolului XVIII (Gabriel Mihăescu, Petru Diaconescu, cercetări inedite).

2. Cercetări inedite Petru Diaconescu, Gabriel Mihăescu, 1988-1989.

3. Vezi nota 1.

4. Cercetări inedite, Petru Diaconescu, Tiberiu Musca, 1990.

5. George Potra, *Tezaurul documentar al județului Dâmbovița* (1418-180_, Târgoviște, 1972, p. 582, doc. 755.

6. *Ibidem*, p. 596-598, doc. 768.

7. *Ibidem*, p. 854-855, doc 987 (nu se cunosc circumstanțele în care căminarul Jartoglu a intrat în posesia terenurilor și a bisericii).

8. Arh. Statului, Dâmbovița, *F. Prefect.* 1298, DXXXVII-46.

9. *Ibidem*, Primăria Târgoviște, D 1880, f. 63.

10. *Ibidem*, D. 3, 1910, f. 15.

11. *Ibidem*, D. 4, 1913, f. 3.

12. *Ibidem*, D. 4, 1931, f. 13-14.

13. Toma Svintu, „*Dezvoltarea economică și demografică a orașului Târgoviște, a târgurilor Găești și Potlogi între anii 1832-1850*”, *Acta Valahica*, 3, Târgoviște, 1972, p. 271-280.

14. Anca Brătuleanu, Ljviu Brătuleanu, „*Studiu asupra sistemelor de boltire utilizate la beciurile caselor domnești și boierești din Țara Românească în secolele XVII și XVIII*”, în *R.M.M. – M.I.A.*, 2, 1989, p.36-37, pl. IV-V.

15. Arh. Statului Dâmbovița, *Primăria Târgoviște*, D. 31, 1974, f. 37.

16. Petru Diaconescu pe str. I.H. Rădulescu, nr. 5-7, Tiberiu Musca și Luciana Musca pe str. Eremia Grigorescu, nr. 35 (fosta Uliță a târgului).

17. Cristian Moisescu, Târgoviște, „*Monumente istorice și de artă*”, București 1979, p. 25, George Potra, *op. cit.*, p. 799, doc. 944.

18. Vezi nota 13.

UNE AUBERGE DE TÂRGOVIȘTE DE LA „FOIRE DE L'INTÉRIEUR“

RÉSUMÉ

La recherche scientifique de „*l'auberge Pitiș*“ a apporté des éclaircissements sur l'histoire du centre commercial de la ville Târgoviște pendant les XVIII-ème et XIX-ème siècles. „*La foire de l'intérieur*“ était bordée par de nombreuses auberges qui présentaient une triple fonction: lieu d'arrêt, des dépôts de marchandises et lieu de transactions commerciales. Très grand (la planche IV) l'édifice a été bâti en deux étapes:

– La construction initiale (cave et rez-de-chaussée de 12,3 x 10 m) qui a appartenu à Dumitrache Papazoglu, bâtie après 1750;

– La forme actuelle qui englobait des caves, le rez-de chaussée et l'étrage (34 x 17 m) a été mise au point après 1845.

La recherche présente, comme d'autres d'ailleurs de la même zone prouve que „*la foire de l'intérieur*“ est une création tardive.

L'emplacement est rendu définitif après l'incendie de 6 octobre 1829 et surtout après l'annulation „de la foire de dehors“ en 1845.

Détruite en 1987 par démolition la construction sera réparée partiellement et elle sera intégrée dans le siège actuel de la Banque roumaine de développement.

